

Interview med Trine Rytter Andersen om Blikket på kunsten Af Mette G. Houmann

Blikket på kunsten er nu gået ind i sin tredje og sidste fase med en nyophængning foretaget af performancekunstneren Trine Rytter Andersen. Endnu engang er der blevet omprioriteret og flyttet rundt på værkerne af de i alt 45 udstillende kunstnere, men denne gang ser det helt anderledes ud. Jeg har talt med Trine Rytter Andersen om arbejdet med udstillingen og hendes særlige blik på kunsten.

[Aalborg Kunstpavillon har bedt dig sammensætte en udstilling på baggrund af et bredt udsnit af nordjyske kunstnere, der arbejder inden for vidt forskellige genrer og stilarter. Hvordan har du grebet den opgave an?](#)

Som udgangspunkt stritter udstillingen ganske rigtigt i mange retninger. Det er jo meget forskellige kunstnere, der alle arbejder forskelligt rent formelt. Der er også flere generationer tilstede, og det præger selvfølgelig karakteren af de udtryk, som skal eksisterer side om side i selve udstillingen.

Jeg har grebet opgaven an ved først og fremmest at forholde mig til den indholdsmæssige side af sagen. Altså hvad vil kunstneren, og hvad handler værket om? Forholder værket sig til identitet, tro, krop, relationer, alder, køn osv.? Er det politisk eller socialt? Arbejder kunstnerne med rent formelle undersøgelser af et materiale, et motiv eller en form?

Det første som møder øjet, når man i en situation som denne, står i en sal fyldt med billeder og ting, er at det slet ikke hænger sammen – men så snart man begynder at se sig rigtigt på tingene viser det sig oftest, at der er mange fine tematiske sammenfald på tværs af de formelle udtryk som sådan og på tværs af generationerne. Det er disse tematiske forbindelser, som jeg har brugt som ledetråd i mit arbejde med at skabe en sammenhængende og dynamisk udstilling.

[Du har i de senere år arbejdet med koncept- og performancekunst. Hvordan vil du beskrive det kunstsyn, der ligger til grund herfor, og hvordan påvirker det dit blik på kunsten her?](#)

Jeg har en næsten 10 år lang forhistorie i den klassiske billedtradition. Jeg har gennemgået en grundskoling på Århus Kunstakademi, hvor jeg lærte at se og at tegne 'rigtigt'. Dvs. såvel genstandstegning, bevægelsestegning og croquis. Før jeg blev optaget på Det Jyske Kunstakademi var jeg fuldkommen opslugt af at modellere mennesker og dyr. Det betyder, at jeg som udgangspunkt har en stor kærlighed til de klassiske modernistiske udtryk, og jeg kan også værdsætte en naturalistisk tegning for dens iboende abstrakte kvaliteter.

Min egen praksis i performancegruppen artillery skal ses som en eksperimentel ramme, inden for hvilken, vi kunne udfordre nogle af de dogmer, som vi var blevet konfronteret med på kunstakademierne i 90'erne. Det var lige efter 'Maleriets død', og tiden var præget af postmodernistisk tænkning, dekonstruktion og diskurs-forgabelse. Ingen troede rigtigt længere på, at kunstværket som æstetisk unika havde nogen gang på jorden i en verden, hvor industrien lynhurtigt kunne masseproducere en hvilken som helst dippedut og sælge den billigt til hvem som helst. Der var den gang ikke nogen respekt for håndværk og erfaring, og i princippet kunne enhver jo bare være kunstner, for der var jo ikke nogen diskussion, når holdningen var, at alt var lige godt, og at den enes mening var lige så god som den andens. Alt det der med kunstværkets autenticitet og originalitet blev sat under pres af industrien, som netop hyllede kopierne frem for originalerne. Det var smart, for på den måde kunne man på en gang tjene en masse penge og samtidig kalde det, man gjorde for demokrati – IKEAS store scoop er Democratic Design, der bygger på ideen om, at jo flere der har råd jo mere demokrati. I skyggen af industriens gigantiske produktions-apparat er det svært at være billedkunstner med kun to hænder i et lille værksted.

Heldigvis er kunsten ikke død, og heldigvis er vi mange, som stædigt vedbliver at skabe billeder og ting med vore egne hænder og uden at forvente den store hurtige gevinst.

Mit kunstsyn i dag er meget åbent. Jeg er ikke et 'enten eller' menneske – tvært imod tror jeg, at visdommen ligger i at kunne rumme et stort 'både og'.

Jeg har været anmelder i 4 år, og jeg har siddet i Kunstrådet i Århus, og det arbejde har lært mig, at det stadigvæk er muligt at tale om og diskutere kunstnerisk kvalitet. Kunsten er et fag og et håndværk, som bygger på viden, erfaring og kreativitet. Kunst er afhængig af tre ting: at du vil, at du må og at du rent faktisk kan – altså at du har talent for det. Det er de ting, jeg har blikket rettet imod, når jeg udvælger billeder til udstillingen her i Kunsthal Nord. Jeg vælger de stærkeste udtryk og det som er rene udtryksmæssigt, og på den måde synes jeg, at det er blevet en sammenhængende, spændende og faktisk ret funky udstilling. J

[Som kunstner er du kendt for at lave æstetiske undersøgelser af politiske problematikker som fx multikulturalisme, og du har kurateret en lang række udstillinger, der ligeledes understreger samspillet mellem politik og kunst. Hvad kan man forvente sig af din kuratering af Blikket på kunsten?](#)

Hvis jeg skal sige lidt om mit blik for sammenhængen mellem politik og kunst, så handler det om, at samfundsudviklingen siden min ungdom i 80'erne har været præget af et enormt fokus på individualitet og frihed. Som nævnt før, så handler det forenklet sagt om den ide, at jo flere der har adgang til en handling, jo mere frihed i verden og des bedre demokrati. Massekulturen og masseforbrugssamfundet rummer vidunderlige individuelle muligheder for selvrealisation på den ene side og faldgruber, som handler om mental ensretning og følelsesmæssig forarmelse på den anden side. Det er lige præcis undersøgelsen af demokratiets virkelige status, som har været fokuspunktet i mange af de performances, som jeg har lavet sammen med artillery. Hvad er det gode liv? Hvor langt går min personlige frihed i virkeligheden? Hvad betyder borgerinddragelse og nærdemokrati? Hvad betyder noget for dig personligt, hvordan udtrykker du det og hvorfor? Hvad handler konsum om? Hvad skal kunsten i massekulturen? Hvad er kunstnerens rolle i samfundet? Alle disse spørgsmål har artillery forsøgt at rejse på mange forskellige måder og i samarbejde med publikum/deltagerne i vores mange 'Do it together' værker og via forskellige kunstneriske handlinger og performances ude i det offentlige rum. Artillery var optaget af nærvær og samarbejde og af at skabe helt særlige rum for samtaler og filosofisk hverdagstænkning. Vi arbejdede med en form for underspillet æstetisk powerplay, civil ulydighed og direkte dialog med vores publikum.

Jeg tror stadig på, at kunsten er meningsfuld og nyttig for samfundet: At den i kraft af sin eksistens modvirker den tendens til afsjæling af tingene og relationerne, som det industrielle massesamfund på mange måder afstedkommer. Kunsten skal være varm og levende, for det er der brug for – Det er den tro og dette blik for kunsten, som er afgørende for mig, når jeg sammensætter udstillingen i denne sammenhæng, og jeg synes, at der er mange rigtig fine bud på varm og meningsfuld kunst her i Kunsthal Nord.

[Hvad vil du gerne vise publikum med din ophængning?](#)

Jeg vil gerne have at publikum bruger deres egne øjne i mødet med udstillingen her. Der ligger megen fordybelse, erfaring og nærvær bag værkerne – det synes jeg, at man skal tage alvorligt. Selv har jeg gjort mig umage med at se ordentligt på tingene og sætte dem sammen i en række tematiske forløb, som forhåbentlig også vil blive synlige for beskuerne, når de selv investerer deres tid og blik i processen med at se udstillingen og tænker lidt over, hvad de enkelte kunstnere har på hjerte.

Der er mange fine historier her og mange forskellige bud på, hvad det vil sige at være menneske i verden i dag. Alle med et åbent sind og blik for nuancerne kan finde små og store oplevelser i denne udstilling.

Interview med Kurt Tegtmeier om Blikket på kunsten

Af Mette G. Houmann

45 DKR-medlemmer har indleveret omkring 170 værker til udstillingen Blikket på kunsten. Udstillingens første kurator Kurt Tegtmeier har fået tre dage til at vælge blandt værkerne og disponere udstillingen inden åbningen fredag den 26. marts. Jeg har stillet Kurt Tegtmeier en række spørgsmål om udstillingen og arbejdet med ophængningen.

Konceptet for udstillingen skal vise, at en udstilling aldrig er neutral, men tværtimod bestemt af et særligt blik. Hvordan vil du beskrive dit blik på kunsten? Kunst er altid subjektiv, altså en meddelelse fra én person til en anden. Den er som et spejl for vore egne følelser, problemer og holdninger, og vores oplevelser af et værk tager farve herfra. Når jeg så forsøger at sætte mit fingeraftryk på denne udstilling, sker det gennem min udvælgelse og sammensætning af de udvalgte værker. Akkurat på samme måde som maleren sætter sin palet op og vælger, hvilke farver han vil bruge, og hvordan han vil sammensætte dem. Det er i helheden og stemningen i de enkelte rum og deres forløb, I skal finde mit blik.

Som kurator har du fået frie hænder til at sammensætte udstillingen ud fra ca. 170 værker, dog med mindst ét værk af hver kunstner. Det er et stort antal meget forskellige værker, der tæller vidt forskellige genrer og materialer. Hvordan har du grebet den opgave an? I første omgang har jeg valgt ét værk af hver kunstner, og derefter har jeg komponeret de enkelte rum og deres forløb. Det kan sammenlignes med, at man har 6 – 8 tomme lærreder og ca. 45 farvenuancer, stofligheder, strukturer, temperament osv. Herefter har jeg så komponeret de enkelte rum, som man komponerer et billede, en skulptur eller et andet kunstnerisk udsagn. Forskellen er nok ikke så stor, når det kommer til stykket. Det er nok sådan, at det drejer sig om, at modtagerens frekvens skal stemme overens med afsenderens.

Havde du en ide om, hvad du ville med udstillingen, allerede inden du kom, eller er ideerne opstået løbende? Ideerne opstår som regel løbende, når man arbejder med intuition. Det er jo ikke matematik. Man kan ikke på forhånd regne ud, hvordan en sådan udstilling kan sammensættes; man må se på det enkelte værk og forsøge at trække dets karakter klart frem ved hjælp af placeringen. Der kan så ske det, at man pga. helheden må ofre noget. Alle kan jo ikke råbe lige højt, så er der ingen, der bliver hørt. Det er her kurateringen har sin styrke. Inden jeg kom til Aalborg, havde jeg forsøgt at orientere mig om de enkelte udstillers værker, og jeg havde en plan om kun at vælge ét værk pr. udstiller. Det holdt imidlertid ikke. I visse sammenhænge er der behov for mere af en bestemt kunstners arbejde, i andre sammenhænge er ét værk nok. Fx er der i det rum, som jeg vil kalde gallerigangen, blot ét værk af den enkelte kunstner. Her kan man fordybe sig på en anden måde end i det store indgangsrum.

Jeg kunne godt tænke mig at høre lidt mere om, hvordan selve udvælgelsen af værkerne foregår? Har du nogle bestemte kriterier, du går efter? Jeg har som sagt udvalgt et værk af hver kunstner, og det har jeg gjort ud fra hvad, jeg synes, var det mest karakteristiske ved vedkommende. Det har endvidere været min intension, at give hver enkelt den stærkeste placering. Senere under ophængningen har det så været nødvendigt at supplere eller udskifte. Hvis publikum får en fornemmelse af bredden og dybden i DKR-medlemmernes kunst og samtidig en oplevelse af en helhed, synes jeg, at mit arbejde er lykkedes.

Hvad vil du gerne vise publikum med din ophængning? Det er kunstnerens opgave at arbejde meningsfuldt, så det rører mennesket, således at vi lærer at se og forstå os selv. Det er kuratorens opgave at belyse netop dét. Med det for øje og tanke har jeg forsøgt at finde DKR-medlemmernes palet og gøre rede for den gennem ophængningen. Jeg har så at sige brugt deres palet til at skabe mit eget billede, om *det* så er et kunstværk, må jeg lade publikum om at bedømme.

Interview med Troels Laursen om Blikket på kunsten

Af Mette G. Houmann

Blikket på kunsten er nu gået ind i sin anden fase med en nyophængning foretaget af præst og kunstanmelder Troels Laursen. Det er fortsat DKR-medlemmernes værker, der udstilles, men nu vises de i fornyede konstellationer og med nye placeringer i udstillingsrummene. Jeg har stillet Troels Laursen en række spørgsmål om *hans* særlige blik på kunsten.

[Udstillingen har allerede været underlagt én kuratering, og nu er det din tur til at sætte *dit* præg på udstillingen. Hvordan vil du beskrive dit blik på kunsten som forskelligt fra den forrige kurator Kurt Tegtmeiers blik?](#)

Jeg turde ikke komme og se Kurts udstilling, da jeg var bange for at blive for påvirket af hans "blik", men da jeg så kom i mandags, så hang hans udstilling der endnu! ... så jeg *har* set den og kan se, at min ophængning er noget anderledes end hans. Det er vanskeligt at sætte ord på, hvor det lige er forskellen ligger, men jeg tror alligevel, at vores udgangspunkter, - bare i kraft af hvem vi er, og hvad vi laver - gør sig gældende. Måske kan man sige, at Kurt er kunstneren, der har lavet **et nyt** værk med de andre kunstners værker, mens jeg - der er ordforbruger - har brugt værkerne til at fortælle nogle små historier, eller rettere, jeg har sat værkerne sammen, så der opstår nogle møder, som man som publikum møder, og en fortælling opstår. Og hvilke fortællinger det så bliver - ja, det er det spændende.

[Aalborg Kunstpavillon har bedt dig sammensætte en udstilling på baggrund af et bredt udsnit af nordjyske kunstnere, der arbejder inden for vidt forskellige genrer og stilarter. Hvordan har du grebet den opgave an?](#)

Jeg har tænkt en del siden jeg fik opgaven for en måneds tid siden. Jeg kendte en del af kunstnerne på papiret og mente, jeg kendte deres udtryk (- men må sige at flere af dem snød mig! - på den gode måde). Så jeg havde en ide om, at der skulle være et omdrejningspunkt, der hed "MØDE" - sådan, at det blev til mit møde med deres værker, som så skulle blive til et møde med publikum, og der derud af skulle opstå små fortællinger.

For eksempel er der et "maskinrum" midt i udstillingen, hvor værkerne, der viser maskiner - fra mekanik til elektronik - møder folk som en lille rejsefortælling om maskiner og mennesker. Eller et rum, der handler om blikket. Blikket der overvåger os via videokameraer og blikke fra familiefotos. Værkerne bliver som ikoner, hvor vi ikke kun kigger på billeder, men de kigger også tilbage på os. Og et møde opstår. Så mødet er det gennemgående "tema" i opstillingen. Og *det* møde kom så i stand undervejs i udvælgelsen og ved, at jeg mødte rummene og værkerne.

[Udover din åbenlyse interesse og indsigt i kunst er du også præst. Er det et afsæt, der har haft direkte betydning for din udvælgelse af værkerne? Og hvordan påvirker det din ophængning?](#)

Jeg har ikke tænkt i religiøse baner. Men jeg har tænkt, at kunst er en måde at anskue (og anskueliggøre) virkeligheden/menneskets liv på - en måde at tyde eksistensen på, og præstens rolle er også at tolke og tyde tilværelsen, både når den er smertefuld og glædelig. Og dér i det at skulle tyde livet, dér kan præstens arbejde - som er med ord og derfor noget, der kun findes i tid - mødes med kunsten, der er til i rummet. Den anskuelse kan forhåbentligt ses i ophængningen.

[Hvad vil du gerne vise publikum med din ophængning?](#)

Jeg blev bedt om at skrive en manchete til udstillingens plakat og jeg tror, at den kan sige, hvad det er jeg gerne ville - med det forbehold, at jeg er klar over, at jeg ikke kan styre noget som helst og det i virkeligheden er det, der er det spændende - kunsten afhænger af blikket.....:

Kunst er

Kunst er et møde.

Et møde mellem et værk og dig.

Et møde mellem dig og mig.

Et møde med dig selv.

Kunst er